

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే

॥ షష్ఠః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ షష్ఠః సర్గః ॥

రాజ్ఞో దశరథస్య శాసనకాలేఽయోధ్యాయాస్తత్రత్యజనానాం
చోత్యప్టస్థితేర్వర్ణనం

తస్యాం పుర్యామయోధ్యాయాం వేదవిత్ సర్వసంగ్రహః |
దీర్ఘదర్శీ మహాతేజాః పౌరజానపదప్రియః || 1.6.1 ||

ఇక్ష్వాకూణామతిరథో యజ్వా ధర్మపరో వశీ |
మహర్షికల్పో రాజర్షిస్త్రిషు లోకేషు విశ్రుతః || 1.6.2 ||

బలవాన్ నిహతామిత్రో మిత్రవాన్ విజితేంద్రియః |
ధనైశ్చ సంచయైశ్చాన్యైః శక్తవైశ్రవణోపమః || 1.6.3 ||

యథా మనుర్మహాతేజా లోకస్య పరిరక్షితా |
తథా దశరథో రాజా లోకస్య పరిరక్షితా || 1.6.4 ||

తేన సత్యాభిసంధేన త్రివర్గమనుతిష్ఠతా |
పాలితా సా పురీ శ్రేష్ఠా ఇంద్రేణేవామరావతీ || 1.6.5 ||

తస్మిన్ పురవరే హృష్టా ధర్మాత్మానో బహుశ్రుతాః |
నరాస్తుష్టా ధనైః స్వైః స్వైరలుభాః సత్యవాదినః || 1.6.6 ||

నాల్పసన్నిచయః కశ్చిదాసీత్ తస్మిన్ పురోత్తమే |
కుటుంబీ యో హ్యసిద్ధార్థోఽగవాశ్వధనధాన్యవాన్ || 1.6.7 ||

కామీ వా న కదరో వా నృశంసః పురుషః క్వచిత్ |
ద్రష్టుం శక్యమయోధ్యాయాం నావిద్వాన్ న చ నాస్తికః || 1.6.8 ||

సర్వే నరాశ్చ నార్యశ్చ ధర్మశీలాః సుసంయతాః |
ముదితాః శీలవృత్తాభ్యాం మహర్షయ ఇవామలాః || 1.6.9 ||

నాకుండలీ నాముకుటీ నాస్తగ్వీ నాల్పభోగవాన్ |
నామృష్టో న నలిప్తాంగో నాసుగంధశ్చ విద్యతే || 1.6.10 ||

నామృష్టభోజీ నాదాతా నాప్యనంగదనిష్కృధృక్ |
నాహస్తాభరణో వాపి దృశ్యతే నాప్యనాత్మవాన్ || 1.6.11 ||

నానాహితాగ్నిర్నాయజ్వా న క్షుద్రో వా న తస్కరః |
కశ్చిదాసీదయోధ్యాయాం న చావృత్తో న సంకరః || 1.6.12 ||

స్వకర్మనిరతా నిత్యం బ్రాహ్మణా విజితేంద్రియాః |
దానాధ్యయనశీలాశ్చ సంయతాశ్చ ప్రతిగ్రహే || 1.6.13 ||

నాస్తికో నాన్యతీ వాపి న కశ్చిదబహుశ్రుతః |
నాసూయకో న చాశక్తో నావిద్వాన్ విద్యతే క్వచిత్ || 1.6.14 ||

నాషడంగవిదత్రాస్తి నావ్రతో నాసహస్రదః |
న దీనః క్షిప్తచిత్తో వా వ్యథితో వాపి కశ్చన || 1.6.15 ||

కశ్చిన్నరో వా నారీ వా నాశ్రీమాన్ నాప్యరూపవాన్ |
ద్రష్టుం శక్యమయోధ్యాయాం నాపి రాజన్యభక్తిమాన్ || 1.6.16 ||

వర్ణేష్వగ్యచతుర్థేషు దేవతాతిథిపూజకాః |
కృతజ్ఞాశ్చ వదాన్యాశ్చ శూరా విక్రమసంయుతాః || 1.6.17 ||

దీర్ఘాయుషో నరాః సర్వే ధర్మం సత్యం చ సంశ్రితాః |
సహితాః పుత్రపౌత్రైశ్చ నిత్యం స్త్రీభిః పురోత్తమే || 1.6.18 ||

క్షత్రం బ్రహ్మముఖం చాసీద్ వైశ్యాః క్షత్రమనువ్రతాః |
శూద్రాః స్వకర్మనిరతాస్తీన్ వర్ణానుపచారిణః || 1.6.19 ||

సా తేనేక్ష్యాకునాథేన పురీ సుపరిరక్షితా |
యథా పురస్తాన్మనునా మానవేంద్రేణ ధీమతా || 1.6.20 ||

యోధానామగ్నికల్పానాం పేశలనామమర్షిణాం |
సంపూర్ణా కృతవిద్యానాం గుహా కేశరిణామివ || 1.6.21 ||

కాంబోజవిషయే జాతైర్బాహ్లికైశ్చ హయోత్తమైః |
వనాయుజైర్నదీజైశ్చ పూర్ణా హరిహయోత్తమైః || 1.6.22 ||

వింధ్యపర్వతజైర్మత్తైః పూర్ణా హైమవత్తైరపి |
మదాన్విత్తైరతిబలైర్మాతంగైః పర్వతోపమైః || 1.6.23 ||

ఐరావతకులీనైశ్చ మహాపద్మకులైస్తథా |
అంజనాదపి నిష్కాంతైర్వామనాదపి చ ద్విషైః || 1.6.24 ||

భద్రైర్మంద్రైర్మగ్నైశ్చైవ భద్రమంద్రమ్మగ్నైస్తథా |
భద్రమంద్రైర్భద్రమ్మగ్నైర్మగ్నమంద్రైశ్చ సా పురీ || 1.6.25 ||

నిత్యమత్తైః సదా పూర్ణా నాగైరచలసన్నిభైః |
సా యోజనే ద్వే చ భూయః సత్యనామా ప్రకాశతే |
యస్యాం దశరథో రాజా వసంజగదపాలయత్ || 1.6.26 ||

తాం పురీం స మహాతేజా రాజా దశరథో మహాన్ |
శశాస శమితామిత్రో నక్షత్రాణీవ చంద్రమాః || 1.6.27 ||

తాం సత్యనామాం దృఢతోరణార్గలాం
గృహైర్విచిత్రైరుపశోభితాం శివాం |

పురీమయోధ్యాం నృసహస్రసంకులాం
శశాస వై శక్రసమో మహీపతిః || 1.6.28 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే షష్ఠః సర్గః ||